

Gépi szedésre alkalmas csípmentes fűszerpaprikák

Szegedi kutató érdekes kísérletei

A Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet fűszerpaprika termesztési és nemesítő csoportja érdekes és jelentős kísérleteket végez. Erdői István tudományos kutató hat éve folytat nemesítő munkát gépi szedésre alkalmas fűszerpaprika előállítására. Az eddigi eredmények nagyon biztatóak, a kísérleti parcellák növényei egyöntetűen fejlődnek. Egy szál növényen általában négy termés van s ami a legfontosabb: egyszerre érnek, egyforma pirosak. A cél ugyanis az, hogy gépekkel egyszeri szedéssel leszüretelhessek a termést. Ehhez pedig az szükséges, hogy egyformán értek legyenek a csövek. A kísérletek anynyira előrehaladtak, hogy a jövő évben néhány termelőszövetkezetben üzemi termesztést is végeznek az új fajtaival.

Koraiság és termésbiztonság

Egy másik kísérlet arra irányul, hogy magas festéktartalmú csípőmentes fajtaikat hozzanak létre, amelyek az egyéb jó tulajdonságokkal is rendelkeznek. Amíg a múltban a nemesítők szinte kizárólag a termőképesség fokozására törekedtek, most elsődleges szempont a termésbiztonság.

Az eddigi fajtaiknál az első termések kellő időben beérték ugyan, de az érés további stádiumai elhúzódtak. Ez okozta, hogy az első őszi fagyok kárt tettek a paprikában, nem volt biztonságos a bő termés, mert a második vagy a harmadik szedés eredményessége az időjárástól függött. Olyan fajtaikat kívánunk előállítani, amelyek koraiak, s az első és a második érés közötti időszak is rövidebb.

Több festék, kevesebb cukortartalom

A festéktartalom fokozása tekintetében sikerült elérni, hogy amíg 1950-ben a tenyészterben négy gramm volt a kilonkénti átlagos festéktartalom, most megközelíti a tíz grammot. Ezenkívül az érési időt két héttel tudták előbbre hozni s javult a minőség is, mert a hullámos felületű, mattszínű termések helyett fényes, selymes keményhúsúak az új csípmentes fajtaik. A festéktartalom növelésével párhuzamosan csökkentik a cukortartalmat. Ez a feldolgozó ipar számára örvendetes elősorsban, mert a nagy cu-

kortartalom lerakódást idéz elő az őrölt köveken, ami nehezíti, gátolja a feldolgozást.

Ésszerű öntözés

Az intézet öntözéssel kapcsolatos kísérletei is rendkívül figyelemre méltóak. A szegedi mezőgazdasági Intézet Termelőszövetkezet bodomi kertészetében másfél holdon folytatnak üzemi kísérleteket. Megfigyelték, hogy az a paprika fejlődik jól és ad gazdag termést, amelynek öntözését nem túl korán, hanem június végén, július elején kezdik meg.

Korábban általában nem szükséges az öntözés, mert a fűszerpaprika szárazságtűrő növény. Az ésszerű öntözés nagyon hatásos, a terméshozamot háromszorosa lehet növelni s a holdankénti átlageredmény elérheti a nyolcvan mázsát is.

T. B.

Miért növekszik szükségszerűen pártunk vezető szerepe?

Azt már nem kell különösebben bizonygatni, hogy társadalmunk eddigi fejlődésének ihletője, szervezője és legteheresebb cselekvő ereje: a párt volt. Nem is szükséges az igazat bizonyítani példaként népi demokráciánk fejlődésének kezdeti időszakába visszanyúlunk. Elég az utóbbi évek eredményeire hivatkoznunk. A szocializmus alapjainak lerakása hazánkban, a szocializmussal kibékíthetetlenül szembenálló osztályok felszámolása, a kizsákmányolás társadalmi és politikai feltételeinek egyszer s mindenkorra történő megszüntetése, a kistermelő parasztság átszervezése a szocializmus útjára, külön-külön önmagában is olyan hatalmas feladat, amelynek elvégzésére csak marxista-leninista, forradalmi párt képes.

A párt eddigi útja, a társadalom életében betöltött szerepe tehát magától érte-

tődő, világos. Az viszont már korántsem ilyen tisztázott mindenki előtt, hogy a párt vezető szerepe társadalmunk fejlődésében miért növekszik szükségszerűen, amint arra a párt VIII. kongresszusán elfogadott határozat is utal. Akik jobboldalról közelítik meg a kérdést, felszisszennek és azt mondják: »Hát hogyan? Még a kizsákmányoló osztályok felszámolása után, az osztályharc formáinak módosulása után sem csökken a politikai párt fontossága? És burkoltabb, vagy nyíltabb formában kétségbevonják a párt vezető szerepének fontosságát, a társadalom életében betöltött szerepe ellen állgálnak. Akik dogmatikusan, baloldaltól szemlélik a dolgokat, azok megelégednek arról, hogy nem elég a párt vezető szerepét hangoztatni, hanem azért jó politikai, eszmei és gazdasági munkával naponta meg kell küzdeni.

zetet tételeznek fel, erre pedig egyedül a párt képes, a tudományos szocializmus elméletének birtokában. Amikor az osztályharcot az osztályellenfél magartartása miatt élesebb fegyverekkel kell vívni, amikor a frontvonalak élesen elhatárolódnak egymástól, amikor a termelési feladatok is végérvényesen leegyszerűsödnek, a politikai tájékozódás viszonylag könnyű. De mennyivel nehezebb ez akkor, amikor a társadalom adott helyzetének megítélése, az osztályok mozgásának, átalakulásának elemzése, és az ezekből levonandó elméleti és politikai következtetések elmélyült, körültekintő, alapos marxista elemzést tételnek fel. Vajon nem ezt bizonyítják-e azok az élénk eszmecserék is, amelyek egy idő óta és mai is folynak a párt szövetségi politikájáról, a szocialista nemzeti egység problémájáról, a származási megkülönböztetés megszüntetéséről és más hasonló kül- és belpolitikai kérdésekről. És mindjárt azt is ti-gyűk hozzá, hogy nem is olyan egyszerű mindig a legvilágosabb, legtisztább, legfelérőhrhetőbb, legmeggyőzőbb formában megfogalmazni gondolatainkat.

S az egyik is, a másik is hibás nézet. Semmiképpen sem érthetünk egyet velük. Való igaz az, hogy társadalmunkban a szocializmus alapjainak lerakásával, a kizsákmányoló osztályok felszámolásával az osztályviszonyok leegyszerűsödtek, a társadalom szerkezete könnyebben áttekinthető. Ebből azonban korántsem következik az, hogy csökken a párt szerepe a társadalom életében. Sőt. A gazdasági építők munkájának, a marxizmus-leninizmus eszmei ofenzívájának előtérbe kerülésével a feladatok bizonyos értelemben még bonyolultabbá váltak, árnyaltabbak, a szervező, a rendszerető, a kezdeményező tevékenységnek a korábbinál is nagyobb jelentősége van. És ezek az igényesebb gazdasági, politikai és eszmei munkát követelő feladatok olyan körülmények között kerültek napirendre, amikor a szocializmus építését még korántsem fejeztük be, csak az alapjait raktuk le és hozzáálltunk a szocializmus teljes felépítéséhez. A belső fejlődésünk által támasztott követelményeken kívül a nemzetközi életben zajló események is egyértelműen a marxista-leninista forradalmi párt szerepének szükség-szerű növekedését követelik meg. Könnyű kijelentünk és megértünk, hogy a népek létevére a különböző társadalmi berendezkedési államok közötti együttműködést, a békés egymás mellett élést lenini politikájának alkalmazását követeli meg. Annak megértése sem jelent különösebb problémát, hogy a békés egymás mellett élés politikája nem jelent ideológiai megbékélést, hanem ellenkezőleg, feltételezi az ideológiai harcot is és a békés egymás mellett élés politikájának következtetéses alkalmazásával, a nemzetközi kérdések megítélésében is a korábbinál sokkal nagyobb körültekintésre, bölcsességre, politikai tisztánlátásra van szükség, de milyen nehéz ezeket a gyakorlatban alkalmazni.

Nem igaz, hogy a párt vezető szerepének szükségszerű növekedése automatikusan következik be. Nem igaz, mert a párt eddig is csak azért tudta betölteni a társadalom életében elfoglalt vezető helyét, mert minden tettét a legmagasabb fokú tudatosság hatotta át. Hiszen a szocialista társadalmat is minden más társadalomtól az különbözteti meg, a szocialista társadalomért küzdő marxista-leninista pártokat is minden más párttól az különbözteti meg, hogy cselekvésének rugója a tudatosság. A marxizmus-leninizmus birtokában, annak alkotó alkalmazásával mindig tanulmányozza az adott társadalom helyzetét és szükségleteit és annak megfelelően határozza meg a politikai vonalat és jelöli meg kinek-kinek a helyét és feladatát a társadalom szerkezetében.

A párt vezető szerepével kapcsolatos helytelen jobboldali és baloldali nézetek egyik közös vonása, hogy képviselőik teljesen elvesztik valóságérzetüket és a konkrét gazdasági és politikai helyzetből azzal olykor homlokegyenest szembenálló következtetéseket vonnak le. Pártunk egyik legnagyobb ereje éppen a valóságérzet magas fokában rejlik, ami-re a marxizmus-leninizmus alkotó alkalmazása teszi képessé.

Akkor, amikor a párt vezető szerepének szükségszerű növekedéséről vallott nézetét is kifejtette és határozatba foglalta, ebből a marxista-leninista alapállásból indult ki és vizsgálódott. Ez a biztosíték arra is, hogy az ítélete helyes, a párt vezető szerepének növekedése viszont biztosíték arra, hogy társadalmunk a szocializmus építésének soron következő feladatait is sikeresen megoldja.

KATONA ISTVÁN

Terven felül 400 ezer tonna szén

Kitüntetések a bányásznap alkalmából

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a 13. bányásznap alkalmából kitüntetésekkel adományozott a legjobb eredményeket elért bányai dolgozóknak. A kitüntetések egy részét Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke szombaton délelőtt adta át a parlament kupolacsarnokában.

Dobi István üdvözlő beszédében hangsúlyozta, hogy bányászaink áldozatkész munkájukért egész népünk szeretettel élvezik. Most, a 13. bányásznapon is elismeréssel szólhatunk azokról az eredményekről, amelyek bányászaink munkájához fűződnek. A szénbányászat tavaly

csaknem félmillió tonnával termelt többet, mint az azt megelőző évben. 1963 első felévében pedig 103,5 százalékkal teljesítette tervét. Az előző év hasonló időszakához képest az üzemi átlagteljesítmény műszakonként 40 kilogrammal növekedett, és ma 13 kilogrammal magasabb a tervezettnél. A szénbányászok hősi helytállása a szigorú és hosszú teli időszakban gazdasági életünk legfontosabb mozzanata volt. Ez év első negyedében csaknem 400 000 tonna szenet adtak terven felül az ország-nak.

Új neonfeliratok kerülnek a Széchenyi térre

Sok fénycsöbetű készül az üzletek fölé

Este Szegedet többek között a neonfények teszik hangulatossá. Sok száz, amely az üzletek felett, a házak falán ragyog, s az a három, mely a tetőkön. Sok is megkevs is ez, már ahogy veszzük. Hiszen tavasszal írtunk róla, hogy bent a városban és régebben, hogy a szalámigyár szárítótornyán is rövidesen kigyúl majd új neontranszparens, s eddig semmi sem lett belőle.

szertől világításának kiépítését végázték. A folyamatos munkát olykor erősen gátolja, hogy a 40 wattos fénycsövekben igen rossz az élettés. A sokszínű neonfények vidám ténca szorosan hozzátartozik a városképhez. Ha automata vezérli, akkor fokozza a hatást, ha a kiégett csövek, bosszúságot okoz. Úgy a jó, ha minél több a fény, s minél kevesebb a hiba.

Majd most lesz. Szeptemberben ugyanis, csaknem egyidőben, két fénycsöveklám szereléséhez látnak a Hódmezővásárhelyi Vegyipari Vállalat szegedi szerelői. Mindkettő a Széchenyi térre kerül. A kisebbik a Magyar Ifjúság című napilapra hívja fel majd a figyelmet az úgynevezett Kis D-ház homlokzatán, a másik az eddességbolt sarkánál kezdődik, s húsz méter hosszú helyet foglal el, az átellenben levő ház tetején. Fényjátékos betűi is hirdetik majd: »Országról, világról tájékoztat a Népszabadság«. A betűk elhelyezéséhez 50 ezer forint értékű betonszerkezetet kell építeni. Bizonyára szép lesz mind a kettő. De más felirat nem készül? Év végéig fénycsöbetűkkel írják ki a Kárász utcai virágbolt, a Kigyó utcai ezermester- és úttörőbolt, az Alföldi Étterem, a Szivárvány Búfé, a Gulyáscsárda, s még jó néhány üzlet nevet.

A szegedi neonszerelők három megyében dolgoznak. Kevesen vannak, bár éppen most nyílt lehetőség számukra hat munkással növelni a létszámot. S bár egyetlen üvegtechnikuskus van csupán, mióta az üvegtechnikai műhely működik, valóban kevesebb a rossz fénycsövefelirat a városban. Nehéz lenne utána számolni, szerintük 85-90 százaléka jól világít. Lehetne ennél is jobb az arány, de akkor még egy üvegtechnikuskus, valamint megfelelőbb gépjármű kellene, mellyel létrát is vihetnének magukkal.

Ez a részleg speciális fénycsövművelettel rendelkezik is foglalkozik. Ok csináltak a Vöröscsillag Mozi teljes világítási berendezését, valamint a Tisza Szálló külső és belső neonvilágítását is. Legutóbb a balástyai mozi kor-

„Adjanak még művezetőt!”

»Azt kérném, hogy adjanak még művezetőt, mert így nem lehet dolgozni. Nagyon sok a rossz gép. Csak akkor csináltatjuk meg, amikor már muszáj. Szólunk a meszternek, de legtöbbször az a válasza, hogy nem ér rá, s ez nemcsak kifogás. Valóban, nem lehet győzni azt a rengeteg munkát. Sietnek, kapkodnak, így fordítva elő azután, hogy ugyanazon géphez többször is oda kell hívní a művezetőt. Adjanak még műszakit, de jót, ne olyant, mint az X. Y., mert az csak elpiszmoz a gépen, de látszatja nincs a munkájának.«

A Kenderfő- és Szővőipari Vállalat jataárugyári üzemeiben termelési tanácskozáson hangzott el ez a panasza.

Hét hónap alatt hét műszaki

Egy kis statisztika árulkodik arról, hogy a panasz jogos, és hogy az említett művezetőhiány nem időszakos jellegű. 1957 és 1960 között a jataárugyárból hét műszaki végzettséggel rendelkező műszaki lépett ki. 1961-ben kettő, 1962-ben már öt és ez év első hét hónapjában heten mentek más vállalathoz dolgozni.

Jelenleg nyolc műszakit tudnának alkalmazni. Ez a nyolc munkahely természetesen most is be van töltve, de nem megfelelő munkaerőkkel, csupán kényszermegoldásból, így fordulhat elő, hogy X. Y. nem tudja megjavítani a gépet. A vállalat vezetőinek válogatásra nincs módjuk. Ott tartanak, hogy

az üzemben dolgozó segédmunkások közül keresik a rátermettebbeket, olyanokat, akik már kicsit ismerik a fonodát, vagy a szövedőt, s ilyenekkel próbálkoznak. Aki lehet, iskolába küldenek, művezetőtovábbképző tanfolyamokat indítanak, csak sajnos, nincs kinek.

Porban

A helyzet nem újkeletű. Körülbelül két éve küzdenek ezzel a problémával. Azt mondják, hogy pedig eddig sem hanyagolták el a szak-kérdésképzést. Csak valahogy nincsen szerencsésük. Minden évben kérnek technikumot végzett fiatalokat, de többségükkel megjárják.

Egy tipikus példa: az iskolából került ide az üzembe. Jó tanuló volt, az elméleti tudása mellé megszerelte a gyakorlati képzettséget is, azután elvitték katonának. Leszerelt és kérte, hogy a fonodából helyezték át inkább a szövedőbe, ahhoz nagyobb kedve volna. Át helyezték. Fizetésemelést kért, amennyit tudtak, adták neki. Panaszkodott, hogy nincs ruhája, kapott segélyt is. Azután udvarolni kezdett egy kislánynak, kérte, tegyék át abba a műszakba, ahol szíve választotta dolgozik. Áttették. Azután megszokták a kapcsolatot, s akkor már hiába akarták másik műszakba helyezni, azt mondta, inkább kilép.

Vagy egy másik eset: — Most már leszereltek néhány hónap múlva — kezdi a napokban látogatásban ott járt katoná — szeretném tudni, mire számíthatok. Ho-

vá kerülök, mert már nem akarok a porban, piszokban dolgozni, és főleg nem ennyi pénzért! Mit ígérnek?

A személyzetis nem ígért semmit, azt válaszolta, hogy majd ahogyan dolgozik a régi munkahelyén, meg ahogy a lehetőségek kínálkoznak, a szerint alakulhat pályafutása itt az üzemben. A katonára erre kijelentette, hogy akkor inkább elbúcsúznak egymástól.

Mit feleljenek?

— Sajnos, nagy csábító az új üzemek! Szébbek, modernebbek, meg a pamutipar sokkal jobban is fizet! Egy új üzem szocialis munkakörülményeit meg össze sem lehet hasonlítani a mi, régi üzemünkkel. Ha emberileg gondolkozunk megértjük, hogy a fiatalok az újhoz húz, de a megértés kevés, hiszen nekünk is szükségünk van műszaki munkaerőre — mondják az üzemben. — Úgy látjuk az a legnagyobb baj, hogy sokan azt hiszik, hogy ott nem kell majd dolgozni, vagy legalábbis jóval kevesebbet, mint nálunk. Ez pedig valószínűleg nem így van.

A termelési tanácskozáson felszólaltaknak azonban választ kell adni. Miért nincs megfelelő és jó művezető? Mit feleljenek? Hiszen alkalmaznának ok új embereket, csak nincs jelentkező, nincs kit felvenni.

De valamilyen megoldásra szükség van, s bizunk benne, hogy a vállalat vezetősége ezt meg is találja majd.

M. E.

Épül Lengyelország első alumínium hidja

A lengyelországi Gliwicében a Klodnica folyón ez év őszén átadják rendeltetésének Lengyelország első gyalogos alumínium hidját.

A hidat különleges, nagy teherbírási alumíniumból készítik. Súlya egynevede lesz az ugyanolyan teherbírási acélhid súlyának, ami lényegesen olcsóbbá teszi szerelését is. Az alumínium ezenkívül az acélnál sokkal jobban ellenáll a korroziónak és az ipari levegő pusztító hatásának.